Naturskyddsföreningen
Täby

PRESENTATION
och
ÅRSPROGRAM augusti 2016–juni 2017

Vill du bli medlem i Naturskyddsföreningen?
Gå in på *http://taby.naturskyddsforeningen.se/*

Boka i din kalender redan nu det du tycker verkar intressant !

Skicka gärna din e-postadress till
taby.krets@naturskyddsforeningen.se
så har vi möjlighet att sända våra nyheter till dig

MEDLEMSBLAD FÖR NATURSKYDDSFÖRENINGENS TÄBYKRETS

Styrelse och funktionärer 2016–2017

Ordförande	**Vakant**	
Kassör	**Hans-Erik Nordin** **hasse.nordin@hotmail.com**	**756 31 32**
Sekreterare	**Inge-Britt Smedmark** **smedmark.taby@telia.com**	**758 84 81**
Övriga ledamöter	**Einar Fries** **einar.fries@gmail.com**	**756 94 44**
	Lars Grundström **lars.grundstrom@bredband.net**	**793 90 27**
	Göran Sandberg **goran.sandberg66@gmail.com**	**510 515 12**
	Kathrin Wemgård **kathrin_wemgard@yahoo.se**	**732 45 68**
Suppleanter	**Siv Grönlund** **sivgronlund@hotmail.com**	**510 110 73**
	Yolanda Karlsson **yolandakarlsson@gmail.com**	**072 026 5941**

Intresseområden	**Kontaktpersoner**	**Telefon**
Fåglar, skog, fågelholkar	Hans-Erik Nordin	756 31 32
Stora träd, ekar, energi	Einar Fries	756 94 44
Klimat	Göran Sandberg	510 515 12
Handla miljövänligt	Eva-Kristina Portén	756 52 08
Webbplats, energi	Kathrin Wemgård	732 45 68
Trafik, cykel	Inge-Britt Smedmark	758 84 81
Stolpaskogen	Lars Grundström	793 90 27
Blommor, växter	Yolanda Karlsson	072 026 5941
Holkhögskolan	Kerstin Olsson	756 60 08

e-post: taby.krets@naturskyddsforeningen.se
Hemsida: http://taby.naturskyddsforeningen.se/
Plusgiro: 50 55 06-6

Välkomna!

Lyssna till intressanta föreläsningar och följ med ut i naturen

Täby har en spännande och variationsrik natur. Genom ditt medlemskap i Naturskyddsföreningen har du möjlighet att påverka så att Täby utvecklas varsamt och med hänsyn till sina gröna områden. Du har också möjlighet att delta i aktiviteter och utflykter.

Täby Naturskyddsförening är en lokal krets av Naturskyddsföreningen. Alla Naturskyddsföreningens medlemmar boende i Täby, för närvarande drygt 2000, är automatiskt medlemmar i Täbykretsen. Samtidigt tillhör vi Naturskyddsföreningen i Stockholms län, som vi har nytta av i olika sammanhang.

Vad vi sysslar med framgår av detta programhäfte och vår webbplats **http://taby.naturskyddsforeningen.se/** Vi bevakar efter bästa förmåga de gröna frågorna i Täby och är remissinstans i sådana kommunala ärenden.

Täbykretsen försöker anlägga ett brett klimatperspektiv i många aktuella frågor. Det innebär bland annat att främja verksamheter och planer som minskar användning av fossila bränslen samt även minskar hotet mot biologisk mångfald.

Vid utflykter där samåkning förekommer betalar passagerarna 5: -/mil till bilförarna. Icke medlemmar är välkomna. Alla deltar på egen risk i föreningens arrangemang. För medlemmar i Naturskyddsföreningen finns en gällande olycksfallsförsäkring.

Programpunkter med är lämpliga även för barnfamiljer.

Ibland händer saker snabbt!

*Har du inte fått några **mejl** från oss kan det bero på att vi inte har din aktuella mejladress. Vill du vara med på vår mejllista och ta del av våra extrautskick är det lätt fixat: Mejla till* **taby.krets@naturskyddsforeningen.se** *så ser vi till att lägga till dig på listan inför framtida utskick.*

Kallelse till årsmöte 2017

Årsmötet äger rum tisdagen den 7 mars 2017 kl. 19.00–ca 21.00,
Plats meddelas senare via vår hemsida
Medlemmar är välkomna att lämna in skriftliga motioner till styrelsen senast den 7 februari 2017.
Dagordning, årsberättelse och övriga handlingar kommer att finnas tillgängliga på årsmötet. Kallelse sker endast på detta sätt.

TNFs hemsida

Titta in på kretsens hemsida **http://taby.naturskyddsforeningen.se/**
Där får du information om TNFs synpunkter på kommunens planer i Täby och kan läsa våra svar till kommunen.

Vi kan glädjande meddela att den haft 6 364 besökare sen den startades i mars 2014. Vilket innebär cirka 7-10 besökare per dag i snitt.

TNFs samtliga yttranden finns samlade på vår hemsida **http://taby.naturskyddsforeningen.se/** under fliken ”Yttrande”.

Se även under fliken ”Vi bevakar”, där hittar du ärenden vi håller ett vakande öga på.

Klimatarbete

Naturskyddsföreningen på riksnivå har under flera år arbetat hårt för att påverka svenska myndigheter och allmänheten i frågor som rör den globala uppvärmningen.
Internationella avtal är nödvändiga men – har det visat sig – svåra att förhandla fram i en takt och på ett sätt som denna angelägna fråga egentligen kräver.

Naturskyddsföreningen formulerar tydligt att klimatarbete till mycket stor del handlar om beslut och förändringar som sker lokalt, på läns- och kommunnivå. Sveriges kommuner har stora möjligheter att fatta beslut som beaktar och främjar ett hållbart klimat. Genom sin verksamhet påverkar man även kommuninvånare och företag att fatta egna klimatkloka beslut, man bidrar till att förändra levnadsmönster.

Naturskyddsföreningens Täbykrets har en grupp som arbetar med klimatrelaterade frågor inom vår kommun. Vi arbetar bl.a. med att finna vägar att öka medvetenheten i dessa frågor och att påverka politiska processer genom att möta Täbys politiska partier och tjänstemän.

Inom flera områden bör arbetet bedrivas, det handlar om:

- *Byggande och boende,* t.ex. minskning av koldioxidutsläpp via energisnåla hus, användning av icke-fossila energislag för uppvärmning.

- *Energifrågor,* t.ex. hur Täby i ett långt perspektiv ska försörjas med energi och värme för att minska klimat- och annan miljöbelastning.

- *Transporter,* t.ex. - via utvecklad kollektivtrafik, pendelparkeringar och underlättande av cykeltransporter

- *Livsmedelsfrågor,* t.ex. främja matvanor som minskar miljöbelastning, minskat köttätande som kan nås genom att införa ökat antal vegetariska luncher i bl.a. skolor.

Klimatgruppen bedriver även projektverksamhet i Åva gymnasium där syftet är att öka gymnasieungdomars medvetenhet om global uppvärmning. Den ökade medvetenheten ska förhoppningsvis bidra till förändrade levnadsvanor och eventuell vilja att själva delta i arbete att värna klimat och miljö.

Hagby, KVV (kraftvärmeverk)

Lite bakgrund

Under september 2013 framkom att Täby kommun sedan några år tillbaka har haft planer på att förstärka energiproduktionen i Stockholmsregionen genom att anlägga ett kraftvärmeverk (KVV) inom Hagbyområdet i Täby.

Vad har hänt 2014-15

I slutet av april 2014 lämnade TNF in synpunkter på ”Förslag till detaljplan Hagby” då vi såg stora brister i underlaget. Planen innebar att ett gigantiskt KVV skulle byggas i Hagby.

I början av juni 2014 kom Länsstyrelsens utlåtande angående Hagby, vilket innebar att Täby kommun beslutade att göra ett s.k. ”omtag”.

Det planerade KVV lades i malpåse och i slutet av oktober 2014 återkallade E:ON sin ansökan till mark- och miljödomstolen.

I december 2014 fastställde Stadsbyggnadskontoret de nya projektdirektiven för Täbys fjärrvärmeförsörjning, kallat ”omtaget”,

Under 2015 har kommunen redovisat sin värme-behovsutredning inom projektet ”omtaget”.

TNF:s kommentarer till utredningen ’Kartläggande av nuvarande och framtida fjärrvärmebehov i Täby och Sth norra kommuner mfl återfinns under fliken ”Vi bevakar/ Fjärrvärmen i Täby – omtaget” på hemsidan.

TNFs planer för kommande verksamhetsåret avseende KVV

TNFs klimatgrupp kommer att fortsätta följa utvecklingen av KVV-planeringen och alternativa lösningar. Vi kommer även att följa SÖRABs planer för Hagby.

TNF har i våra yttranden framhållit att vi är positiva till att fjärrvärme-system byggs ut efter behov i Täby. Dock stödjer vi inte planen med ett gigantiskt KVV i Hagby, som skulle ge oacceptabla följder för miljön i Täby med omnejd. Vi anser att det finns kompletterande metoder (inkl. kombinationer av metoder) för att producera värme och energi och kommer att fortsätta arbeta för en sådan lösning!

TNFs klimatgrupp avser att även under detta verksamhetsår följa och bevaka utvecklingen i KVV-frågan samt utbyggnaden av E.ONs värmeverk i Arninge, bla med hänsyn till alla de nya bostäderna som ska byggas i området.
Se vidare under fliken ”Yttranden/ E.ONs värmeverk i Arninge” på vår hemsida.

Energiförsörjning av fastigheter

Som ett led i arbetet med att hitta kompletterande metoder, arbetade TNF under hösten 2014 med ett förslag angående ”Energiförsörjning av fastigheter”. Vi skickade ut detta till samtliga politiska partier i kommun-fullmäktige.
Se vidare under fliken ”Vi bevakar/Energiförsöjning av fastigheter” på vår hemsida.

Skötselåtgärder för ekarna i Viggbyholms ekbacke

Skötselåtgärder för Täbys största bestånd av jätteekar, beläget 400 m söder om Viggbyholms gård, pågår sedan snart 10 år efter samråd med och tillstånd av markägaren. Täby Naturskyddsförening, i nära samverkan med Täby Hembygdsförening och Täby kommun, utför försiktiga åtgärder för att bevara och vidareutveckla denna mer och mer sällsynta biotop för framtiden.

Våra medlemmar och andra intresserade är välkomna att delta i det fortsatta arbetet under hösten 2016 och våren 2017. Du kan lära dig mer om praktiskt naturskyddsarbete, och speciellt om skötsel av ekar.

Kontakta Einar Fries (se sidan 2), eller kom till något av insatstillfällena den 16 oktober och 13 november 2016, och den 12 och 26 mars 2017.

Storstockholms gröna kilar

Storstockholms gröna kilar är beteckningen på de naturområden som ”blivit över” när staden har vuxit utåt längs vägar och järnvägar. I en stjärnformad struktur når de obebyggda områdena ända in mot Stockholms centrala delar. Täby berörs av tre kilar, nämligen Angarnkilen, Rösjökilen och Bogesundskilen. Alla dessa tre kilar är föremål för mellankommunal samverkan i avsikt att försöka bevara dem så bra som möjligt. Vår förening brukar delta i de möten och aktiviteter som ordnas.

I samarbete med en rad andra organisationer arrangerar Naturskydds-föreningen varje år i maj den s.k. Gröna kilarnas dag på ett antal platser runt Stockholm under parollen *Skydda Stockholms gröna kilar!*

Täbys fritidskarta och kartor över de gröna kilarna

Kommunen har tagit fram en karta för att visa vägen till en aktiv fritid i Täby. Fritidskartan och en karta över de gröna kilarna finns för avhämtning i receptionen i kommunhuset.

På kommunens hemsida finns det flera olika kartor man kan ladda ner i PDF-format, bl.a. Fritidskartan:
taby.se/Om-Taby/Kartor-och-geografisk-information-GIS/

Vi rekommenderar också ett besök på **naturkartan.se/grona-kilar** som är en guide till naturen i några av Stockholmsregionens gröna kilar.
I Rösjökilen, Angarnkilen och Bogesundskilen presenteras vandringsleder, naturreservat, entréer och besöksvärda platser med vackra bilder och beskrivande texter.

Stolpaskogen, Täbys stadsskog

Täby kommun utvecklar Stolpaskogen, tillsammans med bl.a. Naturskyddsföreningen, till stadsskog. Där finns det nu en vandringsslinga med informationsskyltar och pedagogiskt material både för barn och ungdomar och för den som vill finna vila och återhämtning i naturen. Material kan hämtas via kommunens hemsida **http://www.taby.se/** och sök därefter på **Stolpaleden** så finns där en bra karta.

Natur på recept

TNF stöttar och deltar i *Natur på recept*, ett projekt i samverkan mellan kommunerna i Rösjökilen, Stockholms läns landsting och lokala vårdgivare och föreningar.

”Bra Miljöval” i Täby

Samhället behöver medvetna konsumenter för att skydda hotade djur, växter och naturtyper. Därför startade Naturskyddsföreningen sin miljömärkning för 25 år sedan. *Bra Miljöval* är den enda märkningen i Sverige som bedrivs av en miljöorganisation.

Idag märker Naturskyddsföreningen produkter och tjänster inom åtta olika verksamhetsområden: Biobränsle, Butiker, El, Försäkringar, Kemiska produkter, Textil, Transporter samt Värme och fjärrkyla. För närvarande är det 740 olika produkter och tjänster som är miljömärkta. På hemsidan **http://www.naturskyddsforeningen.se/bra-miljoval/register** går det att söka på vilka produkter/butiker som är märkta.

Årsprogram augusti 2016–juni 2017

► Augusti–december 2016

Mindfulness i naturen

Lördagen den 10 september kl.10.00-11.30

Lugn vandring i Hägernässkogen, under ledning av utbildade mindfulnessguider.
Samling vid Hägernäs station. Medtag sittunderlag.
Anmälan till Irja Nordin tel:7563132

Höstdag med svamp på Bogesundslandet

Lördag den 17 september eller söndag den 18 september kl.10.00

Bogesundslandet är känt för sin goda tillgång på svamp. Därifrån återvänder man sällan med tomma korgar. Vi brukar gå en runda på någon timme i omväxlande natur tillsammans med en svampexpert. För anmälan och information ring senast torsdag den 15 september till Siv Grönlund eller Hasse Nordin (se sidan 2).

Spaning efter höstens flyttfåglar

Lördag den 8 eller söndagen den 9 oktober kl. 09.00

Vilka fåglar flyttar söderut? Tillsammans med Hasse Nordin tar vi oss upp på Hagbytippens topp för att lära oss allt om flyttfåglar. Ta med fika och kikare om du har. För anmälan ring Hasse Nordin senast torsdag den 6 oktober (se sidan 2)!

Delta i och lär mer om skötseln av Viggbyholms ekbacke

Söndagarna den 16 oktober och 13 november, kl. 09.30–12.30

Ekbacken ca 400 m söder om Viggbyholms gård är en fin ädellövskog, tidigare under igenväxning. Insatserna samordnas av Täby Naturskyddsförening samt Täby Hembygdsförening. Kom med och delta de dagar/tider som passar dig i de välbehövliga men försiktiga skötselåtgärderna i detta för Täby unika bestånd av jätteekar. Teori blandas med praktiskt arbete. Ta med något gott till fikapausen och gärna en såg eller sekatör för buskar och grenar. För mer information ring Einar Fries (se sidan 2)!

Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke

Söndag den 13 november kl. 09.30–12.30
Se text ovan!

Temakväll: Hälsoeffekter av global uppvärmning.

Tisdag den 15 november kl. 19.00 – 21.00.

Sedan flera år arrangerar Täbykretsen en föreläsning med global uppvärmning och klimatförändringar som tema. I år handlar programmet om hälsoeffekter av ett allt varmare klimat. Denna aspekt har ännu inte fått så stor uppmärksamhet och därmed inte heller beskrivits så tydligt i media. Forskning inom området beskriver dock allvarliga hälsorisker i länder som drabbas hårdast av ett förändrat klimat, men negativa effekter förväntas finnas även i Sverige.

Vi har bjudit in Sofia Lindegren som kvällens föreläsare. Sofia Lindegren är AT-läkare vid Karolinska sjukhuset, hon inriktar sig mot Yrkes- och Miljömedicin, ingår i Läkarförbundets Klimatgrupp. Sofia är även trainee inom Naturskyddsföreningen.

Plats: Hörsalen i Tibble gymnasium

Adventskaffe med glögg, lussekatter och bildföredrag

Tisdag den 6 december kl. 19.00–21.00

Kom och prata med andra natur- och miljövänner till adventskaffe med glögg och lussekatter. Vi får besök av Jonathan Stenvall som under kvällen kommer att hålla ett bildföredrag. Detta är ett fint tillfälle för nya och gamla medlemmar att bekanta sig med Täby Naturskyddsförening.

Jonathan Stenvall är en nittonårig naturfotograf från Stockholm. Under de senaste åren har han med stöd av Hasselbladsstiftelsen arbetat på ett projekt med fokus på natur i Stockholm, som nu börjar lida mot sitt slut. För att avsluta sitt projekt kommer han att ge ut en bok men han vill också komma ut och prata om det och de olika arter och ekosystem han har fotograferat. Allt från lättillgänglig skärgård och urskog till stadens gröna oaser där en förvånansvärd hög mångfald av arter går att hitta.

Plats: meddelas senare via vår hemsida

►Januari–juni 2017

Vad är det egentligen som händer med den svenska skogen?

Under januari, exakt tid meddelas senare på vår hemsida.

Sebastian Kirppu är ett välkänt namn bland skogs- och naturälskare. Hans genuina engagemang inspirerar många och 2014 blev han bland annat framröstad som Lyssnarnas val till sommarpratare i P1.
Vi har bjudit in Sebastian för att dela med sig av sin kunskap om hotet mot naturskogarna och nödvändigheten av stora skogsområden med god biologisk mångfald.

Plats: meddelas senare via vår hemsida

Täbys Holkhögskola

Söndag den 12 februari kl. 10.00–12.00

Vi håller oss inomhus och snickrar holkar av olika slag. Du är välkommen oavsett ålder och erfarenhet av snickrande. Det blir en fortsättning på tidigare upp-skattade träffar och nu ger vi oss på lite olika typer av holkar!
Vill du snickra en holk för mesar, fladdermöss eller kanske bin? Hasse berättar om olika önskemål när det gäller boende i naturen.

Målet är att alla har en färdig holk med sig hem. Ta med något gott till fikapausen. Antalet deltagare är begränsat, plats meddelas vid anmälan.
Anmälan senast måndag den 1 februari till Kerstin Olsson (se sidan 2).

Delta i och lär mer om skötseln av Viggbyholms ekbacke

Söndagarna den 12 och 26 mars, kl. 09.30–12.30

Fortsätter vi höstens arbete i detta för Täby unika bestånd av jätteekar, som finns ca 400 m söder om Viggbyholms gård. Det är en värdefull ädellövskog, som har hotats av igenväxning. Arbetet med de försiktiga skötselåtgärderna samordnas av Täby Naturskyddsförening och Täby Hembygdsförening. Kom med och delta de dagar som passar dig!

Ta med något gott till fikapausen och gärna en såg eller sekatör för buskar och grenar. För mer information ring Einar Fries (se sidan 2)!

Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke

Söndag den 26 mars kl. 09.30–12.30

Se text ovan.

ÅRSMÖTE

Tisdag den 7 mars kl. 19.00–ca 21.00

Vi återkommer med ämnet till kvällens program. Detta kommer att meddelas på hemsidan och i Lokaltidningen Mitt i. Efter program och kaffe och hembakat följer årsmötet som är öppet för alla medlemmar. Välkomna! Motioner ska lämnas till styrelsen senast den 7 februari 2017.
Plats: Meddelas senare via vår hemsida

Lär dig att känna igen de vanligaste fåglarna

Lördag den 13 eller söndag den 14 maj kl. 10.00–12.00

Nybörjare i fågelskogen? Då är du välkommen att följa med Hasse Nordin på en introduktionsutflykt till fåglarnas spännande värld.
Här lär vi oss att se skillnad på talgoxe och blåmes, vi lär oss att känna igen de vanligaste fågellätena och övar oss i att hitta fåglarna med kikaren. Ta gärna med dig en kikare om du har, annars får du låna en och provkika i Hasses tubkikare. Ta med något gott till fikarasten.
Vi träffas vid Ullna Strand.
Anmälan till Hans Nordin eller Siv Grönlund senast torsdag den 11 maj (se sidan 2).

Gröna kilarnas dag

*Söndag den 14 maj, o*rdnas i samarbete med annan krets, se hemsida

Besök i Hagby ekopark

Lördag den 20 eller söndag den 21 maj kl. 10.00

För inte så länge sedan fanns det en grund slättsjö på platsen där nu den konstgjorda kullen Hagby ekopark ligger. Vi studerar hur växtligheten utvecklas, samtidigt som vi följer upp det ganska intressanta fågellivet.
Anmälan till Hasse Nordin (se sidan 2) senast torsdag den 18 maj!

Lär dig att känna igen de vanligaste ängsväxterna

Datum bestäms senare, troligen i början av juni

Gullviva, mandelblom, kattfot och blå viol känner vi alla igen från Taubes visa, men hur ser de ut i verkligheten? Välkommen att följa med på en tur bland våra vanligaste ängsväxter. Utflykten arrangeras i Skålhamra kvighage tillsammans med Täby Hembygdsförening.

Information och anmälan till Hasse Nordin (se sidan 2) senast fredag den 26 maj.

Fladdermusguidning

Under augusti, exakt datum meddelas senare på vår hemsida.
kl. 20.30

Följ med på spaning efter fladdermöss i sena augustikvällen. Hans-Georg Wallentinus delar med sig av sina kunskaper och guidar oss några timmar. Vi kan hoppas få både se och höra de olika fladdermusarter som finns vid Näsby slottspark.
Samling vid grinden vid ingången. Ta gärna med ficklampa och fika.

►Kalendarium augusti 2016–juni 2017

Hösten 2016

Lör 10 sept	Mindfulness-vandring
Lör 17 eller sön 18 sept	Höstdag med svamp på Bogesundslandet
Lör 8 okt eller sönd 9 okt	Spaning efter höstens flyttfåglar
Sön 16 okt	Delta i och lär mer om skötsel av ekar i Viggbyholms ekbacke
Sön 13 nov	Fortsättning på skötsel av ekarna i Viggbyholms ekbacke
Tis 15 nov	Temakväll: Hälsoeffekter av global uppvärmning
Tis 6 dec	Adventskaffe med bildföreläsning

Våren 2017

Januari	Föredrag: Vad är det egentligen som händer med den svenska skogen?
Sön 12 februari	Täby holkhögskola
Tis 7 mars	**Årsmöte**
Sön 12 mars	Delta i och lär mer om skötsel av ekar i Viggbyholms ekbacke
Sön 26 mars	Fortsättning på skötsel av ekarna i Viggbyholms ekbacke
Lör 13 eller sön 14 maj	Lär dig att känna igen de vanligaste fåglarna
Lör 20 eller sö 21 maj	Besök i Hagby ekopark
Början av juni	Lär dig att känna igen de vanligaste Ängsväxterna
Slutet av augusti, kl 20.30	Fladdermusguidning i Näsby Slottspark

B Föreningsbrev
PORTO BETALT

Täby Naturskyddsförening
c/o Kathrin Wemgård
Armébacken 16
187 64 Täby

Välkommen att följa med oss ut!

Framsidans fotografi av sädesärlan är taget vid Rösjön av Yolanda Karlsson och bilden nedan är tagen vid Ullna strand av Kathrin Wemgård

Se kalendarium på s. 14 och 15

Vill du bli medlem i Naturskyddsföreningen?

Gå in på vår hemsida *http://taby.naturskyddsforeningen.se/* och tryck på den gröna knappen med texten **'BLI MEDLEM NU'**

eller ring **Naturskyddsföreningens kansli 08-702 65 00**